

Mi kap helyet a Budavári Palotában?

A Vigadó térről áttekintve a Duna tulsó partján uralkodó Budavári Palotára, megelegedéssel állapíthatjuk meg, hogy a palota homlokzata teljesen elkészült, a tetőrendszert kialakították, befejeződött a délkeleti szárny átépítése is.

A Budapesti Történeti Múzeum már be is költözött új helyére, s ahogy halad a nagyszabású építkezés, úgy zajlik le majd a többi honfoglalás is. A közvélemény a sajtóból értesült róla, hogy a Várban kulturális központot létesítenek, ahol otthont kapnak különböző intézmények és múzeumok. Ami néhány évvel ezelőtt még tervezgetés volt csupán, az — a helyreállítási munka előrehaladásával — idestova valósággá lesz.

Érdeemes újból megvizsgálni

Kimeríthetetlen beszédtema a Vár jövője. A beszélgetések során, hivatalos keretek között éppúgy, mint magántársaságban, gyakran felteszik a kérdést: vajon nem lenne-e érdeemes újból megvizsgálni, hogy érvényesek-e még a Vár jövőjére vonatkozó eredeti elképzelések.

Osztatlan helyesléssel találkozok az a terv, hogy a Budavári Palota valóban a magyar tudományos és művészeti élet fellegvára legyen. Az 1973-ra tervezett teljes helyreállításig valószínűleg felköltözik a Nemzeti Galéria. Két épületet szánunk nemzeti gyűjteményünknek, a C és D szárnyat. Vannak, akik keveslik ezt, pedig a jelenlegihez képest megkétszereződik a Nemzeti Galéria légtere.

Ugyanígy helyesli mindenki a Magyar Nemzeti Könyvtár (Széchényi Könyvtár) felköltözését, valamint azt a javaslatot is, hogy az igen szűkös körülmények között működő Magyar Munkásmozgalmi Múzeum ezentúl a Várpalota tágas termeiben gyűjtse és mutassa be a forradalmi múlt dokumentumait. Célszerű az az elgondolás is, hogy a Párttörténeti Intézetet, amely jelenleg a Nemzeti Galéria Kossuth Lajos téri épületében társbérli, könyvtárával együtt, szintén a Budavári Palotában kellene elhelyezni. Más tudományos-kulturális intézményekről is szó volt az eredeti tervek szerint, így a többi között a Színháztudományi Intézetről is.

MTESZ, TIT?

Megbeszéléseken és tárgyalásokon, úgy tűnik, kibővül ez az ismert névsor. Sokan felvetették, hogy a Műszaki Tudományos Egyesületek Szövetsége, 26 tagegyesületével együtt, sokkal korszerűbb otthont nyerne a Várban, mint jelenleg a Szabadság téri Tözsdepalotában. Itt ugyanis az MTESZ csupán társbérli, mert az egykori Tözsdepalota másik felében a Magyar Televízió szerkesztőségei és stúdiói szoronganak.

Hasonlóképpen sokan a Várban szeretnék elhelyezni a Tudományos Ismeretterjesztő Társulatot is. A TIT jelenleg két épületben húzza meg magát, a Bródy Sándor utcai központban és a Múzeum utcai Kossuth Klubban, a könyvtára egy harmadik épületben van, viszont tágas előadóterme nincs, illetve a Kossuth Klub nagytermét már régen kinőtte. Igénylőként emlegetik továbbá a Budavári Palota helyiségeire a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetét.

Nem tartozik szorosan a Várnegyed betelepítésének ügyéhez, de a fenti javaslatokkal és találgatásokkal párhuzamosan azt a kérdést is fel lehet ma már tenni, hogy mi legyen a felköltöző intézmények jelenlegi helyiségeivel. Ha az MTESZ valóban a Várban kap helyet, a Szabadság téri palota jövője — erre gondol mindenki — csak az lehet, hogy a Magyar Televízió elfoglalja az MTESZ térfelét. Ez a hatalmas iramban fejlődő politikai-kulturális intézményünk jelenleg ugyanis az épületnek még csak a felét sem használhatja, mindössze három emeletet mondhat a magáénak, meg a földszintet, a nagy kupolacsarnok sem az övé. Ha a Magyar Televízió elfoglalná az MTESZ térfelét, egy időre megoldódnék a TV égető helyiségproblémája. Igaz, szakemberek szerint, az épület átalakítása elég sokba kerülne, de semmiképpen sem annyiba, mint egy új székház felépítése, amiről egyébként úgyis csak 10–15 éves távlatban lehet szó. (Elsősorban azért, mert az új TV-székház céljára kiszemelt óbudai Arany-hegyen még sehol sem tart a közművésítés és a terület bekapcsolása a közlekedés hálózatába.)

Ha a Kossuth Lajos téri egykori Kúria lakói, a Nemzeti Galéria és a Párttörténeti Intézet, elfoglalnák új otthonukat a Várban, nyilván nem sokáig maradna üresen ez a hatalmas épület, hiszen kiválóan megfelelne — erről már el is hangzott egy-egy félhivatalos nyilatkozat — valamelyik igazságügyi intézményünknek, például a Legfelsőbb Bíróságnak vagy a Fővárosi Bíróságnak.

Reprezentatív kormányépület

Már a kezdet kezdetén is sokan szóvá tették, bizonyos sajtóvita is napvilágot látott akkoriban erről, hogy miért nem jelölnek ki helyet a Budavári Palotában olyan kormányzerveknek, amelyek nem bonyolítanak le túl nagy ügyfélforgalmat, viszont szükségük lenne reprezentatív, nemzetközi tárgyalások, külföldi állam-

férfiak vendégül látása és fogadása céljára alkalmas helyiségekre. Ez az elgondolás azóta is híveket szerzett magának, és egyre komolyabban kell venni azokat a tervek, amelyek kormányépületet kívánnak létesíteni a Várnegyedben. Szakértők úgy látják, hogy az egykori Sándor Palota lenne a legalkalmasabb egy ilyen reprezentatív kormányház céljára. Helyet kaphatna egyébként fenn a Várban a Külügyminisztérium is, mégpedig a Szentháromság téri kollégiumban.

Nem tudni, hogy dől el az a vita, amely a Vár közlekedésének megoldása körül folyt, s amelynek leglényegesebb pontja a sikló felépítése volt. Ma már a fővárosi közlekedés vezetői mindinkább arra hajlanak, hogy a siklóra fel-tétlenül szükség van.

Fahidy József